

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXII.

V Ljubljani 7. listopada 1879.

List 45.

Izgledi bogoljubnih otrok iz vsih časov keršanstva. II.

13. Japonski otroci.

Tam unstran Azije proti solnčnemu vzhodu je velik otok z manjšimi obdan, imenuje se Japan, ali Japonija, in je velika država. V tej japonski državi do polovice 16. stoletja še ni bila znana sv. keršanska vera. Ljudje so bili zgoli neverci in so molili odurne malike. Sicer pa so bili Japonci hrabro, podučljivo, prebrisano ljudstvo.

L. 1549 je prišel sv. Frančišek Ksaver iz Jezusove družbe v tisto deželo oznanovat sv. katoliško vero. Čeravno njegov misijon tukaj ni imel tolikega vpeha, kakor pred v Indiji, ker je svetnika prezgodnja smert pokosila; vendar je bil začetek storjen, in kmali je prišlo za njim še veliko družih sobratov misijonarjev ter v kratkem času, v kakih 40 letih, se je prečudno razcvetla prava vera na Japonskem. Več knezov s svojimi družinami, mnogo maliških duhovnov, ki so se bonci imenovali, ter brez števila ljudi izmed priprostega naroda je sprejelo sv. vero. Misijonarji so zelo upali, da bode v kratkem času vse kraljestvo Kristusu pridobljeno.

Pa Božja previdnost je pripustila, da se je na Japonskem hudo hudo preganjanje pričelo ter je 60 lét terpelo. To preganjanje je bilo tako grozovito, da tako silnih zgodovina malo pozná. Veliko tisoč kristjanov je v najhujših mukah za Jezusa življenje dalo.

Preganjali, terpinčili in morili so jih enako, kakor v prvih letih keršanstva, ob času neverskih rimskih cesarjev; le še hujših muk so iznašli. Kristjanom so z razbeljenim železom na čelu globoko vžigali japonsko besedo „Quirixitan“, kar je pomenilo „kristjan“; grozovito so jih pretepali; porezovali so jim nosove, ušesa itd. itd. Naj grozovitejše muke so morali terpeti ne le močni možaki in priletne ženske, marveč tudi šibki mladenci in nežne device, celo slabotni otroci in nezmožni otročiči.

Pa s kolikim veseljem so terpeli! Ginljivo je brati dotična sporočila, kako so celo otroci — sicer tako boječi — kar goreli za mučeništvo.

Desetletni sin nekega pobožnega kristjana iz mesta Meako je bil takrat, ko se je preganjanje pričelo, v jezuitovskem vstavu, ki je bil za tri dni hoda daleč od onega mesta. Blagi oče mu pišejo, da bodo morali umreti za vero; povejo mu, koliko blaga in denarja mu zapustijo in kakšna je skrinja, v katero so mu vse to spravili. Mladeneč mahoma hiti domu v Meako. Tam

očetu reče, da ni prav imenovati ga dediča pozemeljskega blaga, pa kratiti mu zaklade, ki jih daje mučeniška smert; da je tedaj odločen z očetom umreti; da bi bilo pač pred Bogom in ljudmi sramotno, če bi sin svojega očeta pri tej tako častitljivi daritvi ne spremljal.

Drugi, desetletni deček, ki je stanoval v hiši frančiškanov in videl, da ga vojščaki nočejo zapisati zaradi mladosti, se je začel britko jokati in se ni utolažil, dokler niso tudi njegovega imena zapisali.

Desetletna deklica je bila siljena svojo teto zapustiti in k staršem iti, da bi bila pri njih zavarovana, ker so vsi drugi ljudje iz tetine hiše imeli biti obešeni in križani. Deklica pa se jame jokati in prositi: „Ako morajo biti kristjani pomorjeni, moram umreti tudi jaz z njimi, ker sem tudi kristjana. Nikar se za-me ne bojte; kajti če sem tudi mlada, imam vendar dovelj serčnosti, in če pri vas ostanem, se smerti ne bom bala.“

Preganjavci videči, da celo naj manjši otroci posnemajo izgled svojih staršev in stanovitno terpijo bolečine in smert za božjega Zveličarja, si izmislijo še neko posebno grozovitost. Naberejo si več keršanskih dečkov, po 10 ali 11 lét starih, in jim zapovejo, naj molijo izmišljene bogove — malike. Dečki nikakor nočejo. Potem jim vpričo staršev potegnejo kožo z rok in jih silijo tako oderte roke držati na žerjavico, ali pa žerjavice v rokah, rekoč, da berž ko bodo roke umaknili, ali pa žerjavico raztresli, ima to že odpad od vere pomeniti. Toda verli dečki so stanovitno zderžali in neko petletno otroče se celo ni dalo omajati s tem, ter je bilo celo noč z ognjem in železom terpinčeno.

Ker je bila pri Japoncih navada, da z očetom so kaznovali tudi mater in otroke, je bilo že valed tega mnogo mnogo keršanskih otrok mučenih. Popisavati vse, bi bilo sicer silno lepo, toda predolgo in tudi nemogoče; zato berite tolikanj pazniše o teh, o katerih vam tu podajam nekatere bolj znane čertice.

a) Ljudovik japonski deček.

Ta blagi otrok je že v sedmem letu za Jezusa kri prelil. Eden naj imenitnejših plemenitašev kraljestva Fingo, Ivan Miksami Gorosaimon, ga je bil za svojega sprejel, ker je bila njegova teta Magdalena, Ivanova žena.

V kraljestvu Fingo je kraljeval l. 1602 kralj Kanziogo. Bil je ljut sovražnik kristjanov, katerih je bilo nad sto tisoč v njegovem kraljestvu. Dal je zapoved, da se mora vse vse odpovedati keršanstvu; kdor bi se ne, naj zgubi vse premoženje in prihodke. Da bi pa za gotovo zvedil, kdo se je veri odpovedal, kdo ne, je

zapovedal, naj si pustijo kristjani na glavo položiti mališko knjigo, Foquexus imenovano, v znamenje, da verujejo vse, kar je v njej zapisanega.

Tega, se vé, da kristjani niso smeli, ker bi se to reklo pravo vero zatajiti. Kdor pa se je branil, moral je umreti.

Ivan in Magdalena sta neki večer dolgo v pozno noč sedela z dvema družima možema in se pogovarjala o verskih rečéh. V ravno tisti sobi je spal tudi mali Ljudovik. Naenkrat se zbudi in glasno zakliče: „Mati, mati! jaz nočem, ne dam si ne položiti „fokeksa“ na glavo.“ Mati mu pravijo: „Kaj pa tu govoriš? le tiho bodi, kar miruj; ne bomo ti ga pustili položiti.“

Potlej je opominjal mali obojne starše, naj si tudi oni ne pustijo na glavo djati tistih bukev. Zdaj Magdalena odvede otroka v drugo sobo. Tam se vleže na posteljo, pa večkrat med spanjem ponavlja besede: „Nikdar ne dovolim, da bi se moje glave dotaknile tako gerde bukve.“ — Tem večkrat ponavljanim besedam so se pričujoči zelo čudili.

Kmalopotem stopi kraljevi vradnik v hišo in skrivši odpelje očeta k mališkemu duhovnu, ki mu hoče po sili položiti na glavo tisto knjigo. Njegova žena Magdalena pa teče za njim in vpije: „Pazi, pazi, kaj delaš! Če storiš zoper dolžnost, te nočem nikdar več pogledati, nikoli več govoriti s taboj, in nič več te ne spoznati za moža.“

Ivan je ostal zvest svoji veri. Pri mališkem duhovnu so ga bili tako terdo zvezali, da se ni mogel ganiti, pa tudi ne ubraniti, da bi mu ne bili knjige djali na glavo. Toda dvakrat je pljunil na njo v znamenje, da jo zaničuje, in kraljevemu namestniku je pisal pismo, v katerem očitno potrdi, da „fokeksu“ ni časti skazal: da je kristjan in da boče kot kristjan umreti.“

Zdaj zapové kralj, naj mu glavo odsekajo. To se tudi res zgodi 8. grudna.

Drugi dan je bila smertna sodba oznanjena tudi njegovi ženi Magdaleni in malemu Ljudoviku. Oba sta se je zelo razveselila, sta Boga hvalila za to gnado in se začela precej za smert pripravljati.

Magdalena prav z materno skerblijivostjo opominja malega Ljudovika in pravi: „Dete moje, zdaj greva v nebesa, da bova tam pri očetu. Kadar bodeš z razpetimi ročicami na križi, nikar ne pozabi prav do smerti vedno ponavljati besedi: „Jezus! Marija!“ Deček odgovori: „Ne bom pozabil ne, ljuba mati! te imeni bom izgovarjal, dokler bom živ.“ Magdalena vsa vesela tako serčne odločnosti poljubljuje ljubeznjivo dete in toči solze nad njim.

Ker so se sovražniki punta bali, so sklenili ta dva in druge v enako smert obsojene ponoči umoriti. Komaj se stamni, že prinesó nosilnico pred hišo in Magdalena mora z Ljudovikom vanjo, da ju odnesó. Oba sta bila v naj lepši obleki, pa vsa v veselji, in rada bi bila peš šla ta križev pot, kakor njun božji Zveličar. Pa jima ni bilo dovoljeno.

Pridejo na morišče in privežejo najpred Magdaleno na križ, potlej malega Ljudovika. Ko je tega rabelj zgrabil, je nekdo izmed pričujočih rekel: „Pa otrok, ali se ne bojiš nič bližnje smerti?“ — „O ne“, pravi Ljudovik, „kar nič se ne bojim“. Ko so ga pa tako terdo na križ privezali, da je bilo za njegove mlade ude celo vse preveč, je prosil, naj z vervmi nekoliko odjenjajo. Ta otročja prošnja je celo rabeljna do solz ganila in prosil je, naj ta posel komu družemu izročijo.

Tako so mater in otroka oba na križ privezali, potem vzdignili in enega proti drugemu postavili. Ljudovik je z nepremaknjanim očesom gledal na mater; ona otroka opominjala: „Zdaj pojdeva v nebesa; le vesel in serčen bodi in le zmiraj reci: Jezus, Marija!“

Fantek je izgovarjal sladki imeni, mati pa za njim. Pridejo ju umoriti na križu. Rabelj zamahne s sulico po malem Ljudoviku, pa mu sulica odskoči. Mati zatrepeta, boječ se, da bi to dečka ne zbegalo, in zakličejo: „Jezus, Marija!“ Ljudovik odgovori: „Jezus, Marija!“ in ostane miren, dokler ni zaboden in umorjen — to nedolžno jagnjiče! S sulico, ki je bila namočena v sinovi kervi, prebodejo še materno serce.

To pa kraljevi grozovitosti še ni zadosti. Zaukaže še, naj te nedolžni daritvi ostanete celo leto na križih, da se bodo kristjani bali in tresli. Misijonarji pa so pod križa postavili dve „trugi“, da bi se doli padajoče kosti nabirale in v cerkev prenesle v Nangasaki, kar se je tudi zgodilo. Vse to so prečastiti škof japonski, Ljudovik Cerqueira, naznanili papežu in kralju španjskemu. (Dalje sledi.)

Kam se pogrezne človek brez vere.

Premožen tergovec je o neki priliki v mnogo obiskovani gostilni hotel tudi svojo modrost prodajati in začel je neolikano zabavljati čez vero. „Pojdite se solit s svojim priprostim žlobodranjem: vera in zopet vera!“ Tako se je oglašil in je dalje snoval: „Brez vere bi svet ne mogel obstati! Imel sem svoje žive dni veliko opraviti z ljudmi, ki niso imeli čisto nobene vere in so to tudi očitno spoznavali, in vselej sem dobro z njimi izhajal, bolje kot s hinavci in molivci, ki imajo zmiraj vero v ustih. Urne roké in nogé pa prebrisanost! To je tudi véra, ki pomaga na poti skozi življenje in svojih ljudi ne zapusti.“

Vse je molčalo, ko je mož take debele drobil. Karakteri gosti so bili pač enako razuzdanih misel, pa so se anali vse tako naravnost in očitno izproptati, kakor ta babač. Mnogi pa, morebiti pa njih veči del, so studili tako brezbožnost; ali niso si upali imenitnemu možu oporekati. Drugi so ga poznali kot širokoustneža in se niso hotli očitno z njim pričkati. K tem poslednjim se je štel krojač, ki je sedel precej daleč od verskega psovatelja. Tega krojača je zabavljanje prav hudo pretreslo. Bil je star znanec v trgovčevi hiši, že veliko lét je za njegovo hišo delal in znano mu je bilo, kakošne verske občutke je trgovcu pred male leti vcepoval stari tergovec X kakor svojemu sinu in vaim otrokom. Kadar tedaj je ališal te brezverske nauke, ga je globoko v serce zbôdlo. Taki nauki, je rekel, dervé tega človeka v pogubljenje. Kdo ga bo rešil? Premišljuje žalosten to reč, kar mu šine neka misel v glavo. Pomisli nekoliko, izpije in odide, ne da bi kdo opazil.

Zjutraj sedi tergovec v svojem prodajališu, kar nekdo poterka. „Dobro jutro!“ pravi krojač stopivši bližje — mož, ki so ga v trgovčevi hiši prav radi vidili. „Kaj je dobrega, mojster I.“

„Nič druzega ne, kot krojaški poštév (račun) od lanskega leta, in prosim, plačajte me, ker denara potrebujem.“

„Kaj? Krojaški poštév od lanskega leta? Ali Vam nisem 30 gld. za Vaše delo od lanskega leta tukaj na tem mestu plačal in v roko naštel? In ali se ne spominjate, da takrat Vašega pršteva nisem mogel najti in sem Vam rekel: Nu, denarja ne boste več od mene tirjali, — pobotnico mi utegnete dati s priliko. Ali ni res tako, tercijan?“ je tergovec raztogoten zakričal kviško poskočivši.

„Vae res“, odgovori krojač mirno. „Ako bi bil še tercijan, bi denara ne tirjal še enkrat od Vas; toda ni davno tega, kar sem se tercijana znébil; skoval sem si drugo vero, ta se imenuje: Urne roké in nogé pa

prebrisanost. Ker se je tako naključilo, da od mene nimate pobotnice, da ste plačali, hočem toraj danes svojo prebrisanost pri Vas sačeti in sahtevam, da mi še enkrat plačajte.“

Tergovec ravno hoče iz črnega oblaka svojega razdraženega serca razsuti vso točo svojega preklinjanja in psovanja na krojača in ga skoz vrata na ulice vreči; toda spomni se, da nima pobotnice, misli na sinočne besede, na ktere je krojač vidno méril; zraven tega pa je vidil prečudni mir in resnobo na njegovem obrazu, toraj se je s silo krotíl in ni mogel ziniti drugega kakor besede: „Mojster I. ali ste Vi poštenjak ali slepar?“

Čisto mirno odgovori krojač: „Dokler sem bil tercijan in sem imel vero, sem kaj štel na besedo „poštenjak“; ali odkar je „prebrisanost“ (špekulacija) postala moja vera, sem to reč iz glave in iz serca odpravil; meni je tisti poštenjak, kteri zná prebrisanost delati („špekulirati“), in kar tiče „sleparja“, ni treba, da bi se prebrisanec sramoval svojega brata — toda dosti tega! dajte mi moj decar, ali pa Vas tožim.“

„Tožite, le tožite, bom že našel pravico pri sodnji.“

„Počasi, gospod“, odgovori krojač, „bodite previdni in ne pustite priti do tožbe. Pomislite, da nimate pobotnice, in da jaz tajim, da bi mi bili plačali. Zgubili bodete in zraven tega morate še sodnijske stroške plačati, to se ne pravi „prebrisanost delati“ (špekulirati).“

„Ali jaz Vas bom gonal na pris-go“, se zadere raztogoteni tergovec.

„Há, kaj je to: prisega, priseči!“ odgovori krojač smejljaje. „Dokler sem imel še vero, me je bilo strah in groza pred krivo prisego in raji bi bil naj večí zgubo terpel, kakor pa se dal k krivi prisegi zapeljati. Toda, odkar sem se znebil stare predsoje, ki se imenuje vera, Vam prisežem kolikorkrat vam drago, prav ali krivo, je vse eno, — krive prisege so že tako v navadi dan danes. Kaj neki pomeni: kakor res mi Bog pomaga in njegov evangelij, ako kdo v Boga ne veruje in toraj tudi v evangelij ne... Toda, gospod, ne vém, čemu toliko beséd; pri tem zgubim svoj čas, ki mi je drag, kakor sam denar in cvénk. To ni dobra špekulacija! Pri sodnji se zopet vidiva.“ S temi besedami krojač odide.

Kdo bo povedal, če je po tem pogovoru tergovca huje spreletavala sramota ali togota. „Kaj tedaj je storiti?“ govori sam pri sebi. „Tako na celoma še enkrat plačati?... Ne, tega ne storim.“

Misli in misli nekaj časa, potem pa pokliče pravdosrednika in mu vse pové, kaj je govoril s krojačem; vendar pa nič ne omeni, kaj je sam sinoč čebíjal v gostilni. „Kaj je storiti?“ praša tergovec — koperneč na odgovor.

„Kaj storiti? nič se ne dá storiti. Ako nimate pobotnice, morate še enkrat plačati. In ravno k temu derví nejevéra, ki se tako razbuhtuje dandanašnji. Vera peša, malopridnost raste. Ako se bo tako godilo, svet ne more dalje obstati. Kako nezmérno vera koristi, to sem skušal dolge leta svojega pravdosredovanja. Brez vere je ni poštenosti, ni pravice, ni dolžnosti; res, brez vere je človeško družbinstvo barka brez sidra. V to pelje vedno zasramovanje vere od strani lučnjakov in časníštva. Ti so prava kuga, ktera je zopet enega naših poštenih meščanov požerla... Še en pomoček bi utegnil pomagati“, nadaljuje pošteni advokat po kratkem preterganji. „Poprošiti bi bilo mestnega župnika, naj bi brezvestnemu krojaču skušil zopet vest zbuditi, morebiti bi prišel k spoznanju.“

Tergovec nekaj jecljá malodušno, kakor bi sicer ne zaupal dosti na duhovsko pregovarjanje, vendar pa, — kar neprevidoma poterka nekdo na vrata, in zopet

stopi v sobo krojač, ki ima to pot popir v roki. „Gospod“, spregovori krojač alovosno, „prinesel sem Vam tukaj omenjeni poštev s pridjano pobotnico. Čudite se in prašali me boste, kaj to pomeni? Slišite tedaj, in ne jemljite za slo moje odkritoserčne besede. V gostilni, Vam dobro znani, sem slišal, kako hudo prehudo krivico ste s svojim govorjenjem veri delali, in to je meni serce globoko presunilo. Ah, sem si mislil, ko bi to slišal njegov ranjki oče! Kakor nekdanji prijatelj Vašega očeta sem ta trenutek mislil na besede, ki jih je na svoji smertni postelji govoril Vam in drugim svojim otrokom: „Otroci! ohranite in spoustajte vero vse svoje žive dni, ona je nad vse zaklade; ona sama človeka dela srečnega.“ Spomin na Vašega bogoljubnega ranjcega očeta, ki mi bode vedno v časti, me je oserčil, k temu, kar sem storil, ter sem se do Vas nekaj časa obnašal kakor slepar, da sem Vam pokazal, kam človek zabrede, ako vero zapusti. Prebrisanost (špekulacija) in vera se ne smete nikoli narazen ločiti, sicer človek „špekulira“ na smert in pekel.“

Kupec je bil pri tem tako pobit in pretresen, da se je komaj zavedel, in ko se je nekoliko zvedril, je bil krojač že odšel. Pravdosrednik pa je pristavil: „Mož ima prav, jaz sem do čistega njegove misli.“ Tergovec molči. Ta dogodba ga je nagnila, da je pričel resno misliti; vraže, kterih se je bil našel iz publh splov in govorov zoper sveto vero in ktere so se prilegale njegovi lastni lahkomišljenosti, te strupene laži in vraže so polagoma bolj in bolj moč zgubljale in razpadle kakor pajčevina; od ranjcega pobožnega očeta vtisnjeni nauki pa so s Božjo milostjo zopet zmagovali. Postal je v novo veren kristjan.

Is tega vidiš, spoštovani čitatelj, kam zajde človek, ako vero zapusti. Vidiš pa tudi, da ne le samo za prihodnje, ampak tudi že za sedanje življenje, ako ima biti mirno in blago, je vera neogibno potrebna. Skerbi tedaj za sedanje, skerbi pa še naj bolj za prihodnje, — večno življenje ter bodi véren. (Gl. „Sendbote“, Augsburg 26. okt. 1879.)

Ogled po Slovenskem in dopisl.

Pri Mariji Karmeljski na Češnjicah. (Dalje.) Naj pri ti prihki omenim, da se je v Mavški fari v teku ne ravno mnogih lét pri cerkvah jako veliko popravilo in to ne le pri farni, ampak tudi pri podružnih cerkvah. Omislili so pri farni cerkvi nov veliki svon, ki tehta, mislim, 18 do 23 stotov. Oskerbili so njega napravo še rajni fajmošter, č. g. Martin Šust, res blazega spomina, ki so Mavško faro kot samostojni duhoven vodili celih 40 lét in so ondi l. 1866 obhajali svojo zlato mašo. Ker je bila farna cerkev za večji nadorastek farmanov premajhna, so že pod sedanjim gosp. fajm. predstavili zvonik. Svetiše je podaljšano, ob stranéh sta napravljena motitvenska kora za može, spodaj pa je ob vsaki strani lep žagrad. Ob enem se je farovž tikoma sklenil s cerkvijo.

V cerkvi pri Božji službi je lep red. Ker so bili fantalinčki, posebno oni, ki so ravno dorašali, v cerkvi radi poredni in niso marali vselej na opomin duhovnega očeta podati se na sanje odločeni prstor spredej na štaple, je rajni ključar, ako je vidil take fantiče ne za durmi drenjati, ali še celo razporejeni se obnašati, kar rekel, fantiči na štaple! Kdor ni urno vbojal, objel ga je ključarjev „štaberl“, ki ga je potegnil izpod svojega kožuha. To je izdalo.

Tudi zarad stroškov (plačila) pri cerkvenem prenamejanju in prezidovanju bili so kaj urno dogovorjeni,

in vse je šlo lahko. G. fajmošter s kijučarjema so vso reč prevdarli, se dogovorili in stopili so vsi trije skupaj po hišah po vaséh *) in so vsakteremu povedali, kaj mislijo in koliko pride na njega in vse je bilo opravljeno. Nekaj se je plačalo precej ali kmalo, drugo posneje.

Tudi lep nov križev pot sem ugledal v Mavški farni cerkvi.

Poglejmo malo še po podružniških cerkvah. Praška in Jamška ste boje obe lepo popravljene in snažno opravljene. V obeh so tudi na odpustke blagoslovljeni križevi poti. V Prašah je tisti, ki je bil poprej v farni cerkvi. V ti vasi imajo tudi nov zvon. Bolj znana mi je pa cerkva moje rojstne vasi — Podreče. Še te 13 let sem duhoven, in vendar koliko sprememb že pomnim pri domači vaški cerkvi! Stara cerkva je imela lesen atrop, kakor Zbiljaka, ki se bo menda prihodnje leto prenovila. Ali taka cerkva vaščanom ni bila po godu. Poderó jo do tal, zunaj svetišča vso novo sozidajo. V stari cerkvi bil je le en stranski oltar, zdaj sta dva nova in prizniva. Ubije se mali zvon, ubitega in velikega, ki je s srednjim preveč enoglasno pél, pošljejo k zvonarju, in zdaj visijo v vaškem zvoniku trije zvonovi, katerih veliki tehta okoli 1300 funtov. Pri groznem požaru poleti 1864 ki je gotovo kakih 100 različnih poslopij po vasi ugonobil, zgori zvoniku streha, tudi cerkvena streha je bila več ali manj poškodovana. Zvoniku napravi se lepa nova kapa na koren. Letošnje leto 9. kimovca stopivši v prijazno podružnico, najdem tudi veliki oltar nov — prav lično napravljen — in še nov križev pot, blagoslovljen na odpustke. Na licu spredej ima cerkva na opresnem zidu veliko, precej čedno slikarstvo sv. Kancijana in tovaršev, podružniških patronov. (Konec sledi.)

S Krasa. Sprejmi, dragi bralec, par verstic tudi z golega in pustega Krasa. Slišal si in bral že večkrat o tej čudoviti deželi, kjer namesto po zemlji, bistré vode in šumeče reke tečejo pod zemljo. Slišal si o njej dosti lep-ga in prijetnega, pa žali nam, še več slabega in neprijetnega. In če si kedaj o reví te dežele kaj slišal, slišiš gotovo letos.

Ubogi ljudje si tukaj letos niso skoraj nič pridolali. Spomladi je zahval vedno dež, po leti pa je bila vedno suša in sicer taka, da po nekterih krajih dežja ni bilo 3—4 mesce, da je vse zgorelo, da so si morali ljudje iz daljnih krajev vodo voziti in mériti, in da je sem ter tje celó listje z drevés padalo, kakor o Božiču. Veliko kmetov si polja zavojijo vednega deževanja ni moglo obdelati in obsejati, in reklo se je, da se bo vse-jalo pa toliko več ajde. Ali ko čas setve pride, prišla je tudi suša in polje ostalo je zopet neobdelano. Nekteri so sicer polje z ajdo obsejali, eni celó po dvakrat, ko je prva setev zavoljo suhote zamerla; toda vse zastoni, ker le malokje je kako zernce pognalo, pa kmalo zopet

*) Mavška fara ima 4 vasi, ki so vse ob okrajni cesti (proti Kranju in Medvodam). Iz farne cerkve ni v nobeno vas čez pol ure hodá, pa vendar je vselej, kadar so bili duhovni oče klicani v kako vas k bolniku, jih čakal voz, da so se odpeljali. Upam, da se je ta res lepa navada še vedno ohranila. Ona kaže spoštovanje farmanov do presv. Rešnjega Telesa in do svojega duhovnega očeta. Tudi drugač so svojemu duhovnemu očetu radi postregli. Zato je pa bilo tudi še vselej, kolikorkrat je bila duhovnija izpraznjena in razpisana, lepo število prosilcev. Da bi se pač, kar je lepega, kršanskega v fari, vedno ohranilo Bogu na čast, farmanom na srečo; kar pa je posvetnjaškega, za vselej zgubilo; potem bodo tudi zanaprej goreči duhovni radi v Mavški fari pastirovali.

zamerlo. Redko kje je tedaj bil viditi kakšen kosček zemlje saraščen, pa še tisti z revno, suho ajdo. Letnega žita, kakor pšenice, reži in ječmena pridelalo se je prav malo, in še tisto drobnega in pomega zernja. Krompirja letos skoraj ne poznamo. Turšice zopet tako malo, da kmet, kateri jo je navadno imel po 50 mernikov, je imal letos morebiti pet mernikov; večina pa le komaj za seme. Vina še za „franke“ ne. Ajde, kakor sem že omenil, je le malo zrastlo, ker tudi vsejane ni bilo; kjer je pa bilo še kakšno zernce, otresla je grozovitna burja, razbila toča in pokončala nevihta, ki je neusmiljeno razsajala, polja razderla in zemljo odnesla na dan sv. Terezije. Oí repe, zelja, kisave sploh, ne govorim, ker od vsega tistega skoraj znamnja ni.

Toraj reva za revo, nesreča za nesrečo, ena šiba za drugo obiskovala je letos to ubogo deželo. Kaj bo, s čim se bo živelo, kaj se bo počelo? Tako poprašujejo se eden drugega in tožijo ubogi ljudje. In po pravici, ker strah je le misliti, kako se bodo ljudje letos preživelí! Pomanjkanje bo strašno in po nekterih krajih gotova lakota. Verb vsega tega so davki zmerom večí, šolske doklade rastejo leto za letom in bolnišnice žugajo uboge občine popolnoma zadolžiti in pokončati; zaslužka pa in dela ni več nobenega. Ni čuda, če je vedno slišati uboge ljudi zdihovati in bitko se pritoževati. — Bog se usmili in daj dobro jesen in zimo, da si bodo ljudje vsaj kaj zaslužili; ako ne, se utegnejo letos s Krasa slišati žalostne in strašne reči. *)

Z dežele, 28. vinotoka. (Bukve „Pomoč dušam v vicah“.) Primerjaje te bukve, perve te verste v našem jeziku, primerjaje jih z drugimi, bodi si v nemškem ali v drugem jeziku, moram reči, da se smejo med naj boljše prištevati. Silno je želeli, naj bi ljudstvo za-nje zvedilo in sicer po tej poti, da bi se s prižnice naznanile, ker tako še le pride naznanilo med vse ljudstvo. Ko sem jih ljudstvu s prižnice priporočil, se jih je, kakor ni moja duhovnija velika, vendar že čez 40 na-nje naročilo. Večkrat slišim enega ali drugega reči: „Pač nismo vedili, da je tako lepo branje o dušah v vicah“, ali: „Če bi bile še na polovico dražji, bi jih kupili.“ Tudi gg. duhovnom samim bi zelo služile za pridige, za tvarino za duše v vicah, s prelepimi prigodbami itd. Služile bi tudi ljudstvu kot molitvenik s vsimi vsakdanjimi potrebnimi molitvami.

Z dežele. (O umerlem monsignoru Frančišku Gainzu, škofu na filipinskih otokih Neu-Carceres.) Pariški časnik za duše v vicah „Liberateur des âmes du purgatoire“ naznanja v svoji zadnji številki mesca vinotoka smert škofa Frančiška Gainza. Vrednik Cloquet omeni ondi lepe čednosti in zmožnosti tega velikodušnega prijatelja ubogih duš v vicah, koliko da so za nje storili in bili ob enem tudi velik pospeševalec omenjenega časnika, ki so mu oskerbeli lepo število naročnikov.

Spisali so trojne bukve za duše v vicah z naslovom: a) „Vice“ v španjskem jeziku; b) „Glasi vernih duš v vicah“, v indiškem jeziku, in c) „Mesec november“, tudi v indiškem jeziku. Razun teh bukev spisali so tudi še druge manjše razprave in pobožnosti v prid dušam v vicah, kakor „Devetdnevnico“ itd.

V pismu do vrednika so med drugim to-le pisali: „Mi opravljamo lepo devetdnevnico za duše v vicah v moji škofiji cerkvi vsak dan s pridigo. Zadnji dan sem sam pridigoval; veliko imamo apovedi in ss. Obhajil. V škofiji imamo zbirko denarjev, odmenjeno, da

*) Menda bodo saj dotični poslanci in drugi možje na pravem mestu to reč naznanili, da se do časa preiše in pomaga.

se sa. maše za duše v vicah in tega opravljajo, njih sto vsaki mesec, in razun teh še drugih tisoč vsako leto.“

So pa iz reda sv. Dominika, in delali so čast kot redovnik svojemu stanu, kot škof pa španjskemu episkopatu (Neu Cáceres je španjska neselbina); in dušam v vicah so bili silno velik pomočnik. Želeli je, naj bi dobili dosti posnemovalcev, da bi se njihova serčna želja zastran treh ss. maš na vernih duš dan tim prej spolnila. (Gl. „Dan.“ zadnjo števil.)

Kakor časnik „Liberateur“ tega velikodušnega prijatelja duš v vicah v molitev priporoča, enako naj bo to tudi nam vsim, zlasti še bralcem „Zg. Danice“ priporočeno! R. I. P.

Iz Marije-Zvezde v Bosni, 29. vinotoka. (Poterdilo. Revšina.) Serčni „Bog-plačaj“ za blage darove in miloščje — 158 gl. 10 sl. —, ki so nam došli ravno v trenutku naj večji vsestranske potrebe! *)

Sedaj prihaja naj več razgaljenih otrok s prošnjo, da naj jih sprejememo..., pa nič nimamo; ne sadja, ne kocev, ne posteljiša; človek bi pomagal, pa ne more.

Tudi sicer je zdaj ljuba Bosna polna réve, lakote in nadloge. Torej „tisučkrat Bog plačaj“ v imenu teh neštevilnih ubozih!!

Velikrat pravim: Gospod, ohrani nas še to leto! Potem si bomo že ložej kaj pomagali; kako pa bo to zimo, še ne vém. Že več kot mesec dni je, kar ves živež kupujemo, in tako se bo moralo kupovati do žetve 1880.

Ljubeznjivi okrajni predsednik v Banjaluki nam je vedno z eksekucijo na vratu.

Sicer bi bilo letos vreme prav vgodno za setev, tudi smo že veliko vsejali.

Jaz, hvala Bogu! nimam toliko dolgo več terpeti, ker pojdem v deželo Kafrov, kakor ste že slišali. (Raztrosili so nekteri časniki, da bosanski Trapisti sploh grejo v kafrsko deželo; mislimo pa, da to je smota, in da le samo prečast. P. prior, po nalogi višjih, pojde in popelje redovnikov Trapistov od drugod v kafrsko deželo, red v Bosni pa ostane. Vr.)

Razgled po svetu.

Deržavni zbor. (Adresne obravnave.) Gosposka zbornica je 27. u. m. zveršila adresno obravnavo, pri čemur so liberalci dosegli nekako čudno zmago z 78 glasovi zoper 59 konservativnih. Nekaj nerazumljivega je v tej reči, da se ne vé prav, kaj je ondi jezike zmešalo.

V spodnji zbornici so se adresne razprave pričele 29. u. m. Pervi govornik je bil z levičarske strani, profesor Edv. Suess. Obseg njegovega govora so bile velik del napadanja in krivičenja zoper konservativno večino in zoper vlado, nekatere lisičje pohvale Poljcev in Čehov, pa zniževanje Slovencev, (da nimajo narodne edinosti, ne zgodovinske preteklosti, da se ne razumeva s njimi), mahljej po Cerkvi itd. Hohenwart in drugi so mu pozneje jasno povedali, kar mu gre, kakor se je tudi precej nato že govor Dunajevskega prilegel kakor nalaš, ki je očitjanja in krivičenja mirno pa osoljeno zavernil in čisto po vrednosti ošibal.

Med drugim je Dunajevski prašal: Kako je s tistim očitjanjem, da večina namérja sème razpora med vlado vreči? Menim, gospod poslanec je imel namen že zdaj

*) To so nabirke „Zg. Danice“ nekoliko za uboge povračujoče, največ sploh za ubožne in sirote v Bosni, in nekaj posebej za redovnike Trapiste. — Za Sarajevo, za cerkev, pogorelce itd. pa se odpošlje v kratkem v Sarajevo. Vr.

sème razpora vsejati med posamezne stranke, ki imajo sedež tukaj na desni strani te hiše (ko je namreč ene hvalisal, drugih priznati ni hotel), in zato mu moramo le hvaležni biti za ta opomin. — Na očitjanje, da v besedah: „Primérna decentralizacija v upravi“ (namreč, veči pravice za posamezne dežele) itd. je nevarnost za cesarstvo, govornik savorača na dežele s samovpravnimi vravnami, in kliče nasprotnikom: S takimi publicimi besedami ne bodete izhajali, gospodje! Dokazov nam dajte! (da namreč federalizem moč razdira.) Preizverstno pa mirno je na razne puble očitjanja pozneje odgovoril Klam-Martinic in nasprotniki, kateri imajo še kaj občutka, se morajo sramovati svojega nevrednega orožja v tem boju.

Rusin Kovalski je tožil zaradi satiranja rusinske narodnosti po Poljcih (pravi, da lani je bilo 15 Rusinov v zboru, zdaj so le 3) in se boji še hujšega, ako se obročje deželne vprave razširi; zato bode glasoval s manjšino.

Pri naslednjem Klam-Martinicem preizverstnem govoru gleda iz vsacega stavka mojster, diplomat, jurist. Dolžnost, pravi, ga veže odgovoriti na preslavne in budivne besede, ki izhajajo s prestola in poročilo miru na vse strani oznanujejo. Iz manjšinske osnovane adrese pa veje vse drugi duh, in ne duh miru; to je mersla sapa terde nesterpnosti, diš strankarstva, in ta duh, ako obvelja, bi nas prej k vsemu, kakor pa k vsestranskemu veselemu priznanju vstave pripeljal, akoravno je bila le tá (od une strani) kakor poslednji cilj, ki naj ga imamo pred očmi, pred nas postavljen! Manjšina odrekuje predpogoj k zedinjenju in tají njegov cilj. Spravi se mora naproti prititi, ne pa ji poti zapahovati s tim, da se že naprej politiški nasprotljeji v prvo versto postavljajo, kakor dela manjšina. Mi (Čehi) svojega prepričanja ne moremo sunaj pred vrati pustiti, nočemo ga pa tudi v prvo in vsako obravnavo vsilovati.

Prav osoljeno dalje manjšini dokazuje, kako nespremenljivost svojih vstavnih postav tako rekoč zavedno zahteva, sama pa ni le posameznih točk temeljnih postav spremenila, temuč je poslednje leta tudi njih podkladne določila v ravno nasprotno prevergla, to pa v okolišinah in s pomočki, ki so od ravno te strani malo lét poprej za naravnost nespremenljive, za napad na vstavo bile zaznamnjane. To govornik imenuje skok, ki ga ne pravištvo in ne logika ne more prenašati ter je v njih govorjenji in djanji nasprotje, „contradictio in terminis et adjectis“. Temeljni glas nasprotja se odziva skor iz vsacega stavka manjšinske adrese. Ta glas doni tudi iz govora predgovornika Suessa, nadaljeva govornik. Tudi tukaj ni govoril glas sprave, kakor gladka tudi je bila oblika. Duhu sprave nasprotno, kakor je bilo že prej omenjeno, je to, da je sejal duha razporstva. Bila je slabo zakrita zvijača, ko je vsaki stranki, ki tukaj (ob desni) sedé, kako vabo vergel, da bi jih ločil od zveze svojih tovaršev. Eni je malal narodne strašila, drugi bojazni reakcije (nazadnjaštva), tretji strah konkordata, da bi jih narazen ločil.

Pa ne le nam je vabe ponujal, tudi do očitnega mnenja je klical, ter zopet nategnil borbo s tistimi velikimi besedami o edinosti deržave in o černo-rumeni zastavi! Za to očitjanje ga je govornik prav dobro izmil, kakor že Dunajevski.

Enako čversto šiba njihovo samolastno hvalo in nevredno žuganje, da se bodo še bolj oddaljevali, graja duha drobljenja in razdevanja, in pojasnuje neizmerno škodljivost tacega počenjanja za deržavo in narode. Znamenite so besede: Že večkrat so od jutra proti večeru hrumeči narodi deržave razdjali, celo civilizacijo pokopali; sedanji čas pa se kažejo pomislila vredne znamenja, če ne bo morebiti gibanje od večera, preseljevanje ne

narodov, ampak posestev iz sklepev verglo vsega družbinskega poslopja stare Evrope. Očita še manjšini nekako le malomarno omenjenje gospodarskega vprašanja, in sklepa poslednjič:

„Še na eno reč bi zavernil. Zagotovljenje enakopravne skrbí za duhovne koristi vseh narodov je bilo pozdravljeno (v prestolnem govoru) kakor veselo sporočilo, kakor šarek upanja; ako pa manjšinska adresa s prebrisanim zasukom vse to skuša dati veljati kakor nadaljevanje dosedanjih prizadevanj, potem, gospodje, je vendar znati, da cenijo za odveč priproste tiste narode, ki so v téku poslednje dobe imeli toliko tožiti zaradi oškodovanja svojih duhovnih, narodnih in kulturnih koristi, svojih verskih prepričanj; torej, gospodje, večinska adresa le resnico izrekuje, ker pravi, da tukaj so rane, ki jih je treba celiti“ itd.

Izmed levičarjev je potem Scharschmid omenil, da tudi v manjšinski adresi je izrečena volja k spravi, se vé, v okviru „verfassunge“; da priména s sedanjo in prejšnjo vlado se bo mogla delati še le ko bo sedanja kaj lét gospodovala; in govori nekoliko v prid centralizacije.

Knez Alfred Lichtenstein je v prav tehtnem govoru poznajal sedanji stan, kakoršnega so zapustili vsa voverci, ga napravili in izročili v zbornici in zunaj zbornice. V zbornici so volilci sami zmanjšali potlačivno versto terdih teoretikarjev (vmišljavcev brez skušnje), satiralcev starih in naternih narodovskih pravic, tistih móž, ki so svojo vestavo povzdigovali v nekako dogmo, v nekaj fideikomis (neločljivo dedino).

Oziroma na zunaj liberalna stranka iz preteklosti ni drugega rešila, kakor „deficit“ (primanjkljaj), kterege pa ni le obranila, ampak pomnožila, zadi za prenašanja skrivala. To pa je dosegala pri zviševanih dohodkih in stalnih izdajkih (govornik meni čas še pred zadnjimi vojakami), ter so denarni stan zapustili v grozno žalostnih okoliščinah.

Dalje pravi po besedi: Ako se ozrem na ljudsko-gospodarske okoliščine, jim pač nihče ne bo odrekoval zasluge, da so nam o svojem času napravili velik gospodarsveni pospéh, se vé, da pa tudi prav debeli „krah“ (gospodarski polom). *Da bi na prav mnogih poljih očitnega življenja o dobi svojega gospodarstva svojo čudovito enakomerno škodljivost pokazali, so se s svojimi prav zelo minljivimi močmi tudi nekoliko malo ob Cerkev podergnili, ob sveto, neminljivo Cerkev.*

Ako bi se ozrl na šolo, tudi na tem polji niso srečno delali. Če pred vsem spregovorim le o strani koristnosti, bi se mi skorej dozdevalo, da ta novošegna šola s svojim brezplačnim (!) podukom ljudstvo do stermenja veliko stane. Po pretvezi državne vaemogočnosti... tudi niso dolžnega ozira imeli na natorne pravice staršev, na natorne pravice narodov, in ne na sveto pravico Cerkve, ker na božje poslanje je zastavljena; kar ljudsko šolo tiče, so k večjemu na eno stran vspéh dosegli, ako bi to namen bil, to namreč, da so šole v ravno toliko boljše spremenili, na katerih se nasprotni življi b rijo z menajajočim vsehohom. Novošegna šola po svojih raznih stopnjah je k večjemu precej primérna morebitnemu poklicu: izročeno si mladino lastnemu narodu in Cerkvi odtujiti. Tega namena pa nočejo milijoni narodovnih in keršanskih staršev.

Govornik dalje očita liberalcem njih novošegne darila: svobodo oderuštva, nagajanje posilnega legaliziranja, oškodovanje kmetiškega stanú pri nepravem volitvenem redu: ne kar slovanski, ampak nemški kmet se pritožuje, da sedanja nemško liberalna manjšina, poprej večina, ga je z verskimi postavami v vesti begala, z gospodarskimi vrvnavami v njegovih koristih oškodovala in ga poslednjič še ob politiški vpliv pripravila.

In konečno: Zadolžena je država, zadolžene njene dežele, njeni okraji, srenje in posamesniki. Raztergana in razdjana je nekda tako bratovsko sedinjena država, razdražene njene dežele, nabujskani so narodi, eden rabljen zoper drugega zato, da bi se zdaljšalo neopravičeno gospostvo itd. (Konec sledi.)

Angleži nimajo sovražnikov samo v Aziji in Afriki, ampak tudi doma v Evropi. Gluha nejevolja se razodeva pri tlačnem irskem narodu, ki zahteva zboljšanje v poljskih sadevah. Skorej vso Irsko imajo v oblasti bogati angleški lordi, ki lahko po svetu bahajo s svojim denarom, domá pa tarejo uboge najemnike, ker jim po slabi žetvi ne morejo letne najemšine plačevati. Ako se ti ljudje, ki so že toliko žalega storili ubogemu človeštvu, v vojsko podajo, utegne vse na okrog, v Aziji, Afriki, na Irskem, vsitati zoper nje. To bo čuden vihar! Nenadoma je počil glas, da sta si tudi Turk in Anglež v razporu.

Cvet in sad zrele molitve.

Zahvale.

Št. 1. Priporočen je bil v molitev po „Danici“ dijak, oziroma na prihodnji stan. Gorečo zahvalo naznanjam bratom in sestram za verno molitev, in še bolj Mariji, Naši ljubi Gospej presv. Serca za gotovo skazano pomoč, da se je dijak na doželeno stran obrnil po vseh premaganih ovirah. J. K.

Št. 2. Duhoven po obljubi priserčno zahvalo očitno naznanja Naši ljubi Gospej presv. Serca za tako hitro pomoč pri napadu bolezni ponoči od sobote na nedeljo (25. okt.), da je zjutranjo Božjo službo ob 6 lahko že opravil in se sedaj še bolj zdravega čuti od poprej. Priporočal se je ob enem tudi sv. Jožefu in dušam v vicah, ker je tako še mnogokrat v raznoterni stiski dobil hitro pomoč. — Z dežele.

Prošnje.

Priporočen je v gorečo molitev in zdihljeje vsi družbi N. lj. G. presv. Serca bogoslovec, da bi srečno doveršil nauke in postal goreč duhoven v vinogradu Gospodovem. — Bratje in sestre, v imenu Jezusovem Vas prosim za goreče zdihljeje in molitve do Naše ljube Gospe presv. Serca in sv. Jožefa za gotovo pomoč v silnih dušnih in telesnih zadregah, ako je Bogu v čast, duši v zveličanje. — Nekdo priporoča v molitev svoje hude sovražnike, da bi jih Marija omečila in bi se poboljšali za dušno zveličanje. Od vseh zahvala se bo naznanila. — Pospéh nekterih katoliških naprav na Jugoslovanskem in ponižanje sovražnikov. — Poslanci za katoliškega duha živo priporočeni v vse bratovske molitve, in še posebej slovenski. — Nekaj oséb v dušnih potrebah.

Bratovske sadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec listopad 1879.

I. Glavni namen: Zmaga katoliške vere nad posvetnjaštvom.

II. Posebni nameni:

10. listopada. Sv. Andrej Avelinski. Kliče se na pomoč zoper mrtvoud. † 1608 v Neapoliu. Priporoč.: Božja pomoč za državni zbor, da bi se vse obravnavalo v čast Božjo in korist človeštva. Katoliški mašniki za dušne potrebe. Zatrenje naj bujši razvade pri mladini na Slovenskem.

11. Sv. Martin, škof Turonski, † l. 400. Priporoč.: Spreobrnjenje nesrečnih framasonov, zlasti na Francoskem. Spoznanje in spolnovanje volje Božje. Da bi ljubi Bog obvaroval naše mladenčce pred smertnim grehom.

12. Sv. Martin papež, pregnan od trinoga Valenta in umrl v Kersonesu l. 655. Priporoč.: Bresvérsaki višji. Povišanje sv. Cerkve. Zatrenej pohujšljivost pri raznih umetnostih, stavbah in obertnijskih izdelkih.

13. Sv. Stanislav Kostka, poljski mladenec v Jezusovem redu, poseben častivec M. D., umrl osemnajstleten v svetosti, potem ko je silno terpel za ohranitev nedolžnosti. Slovenski mladenči, berite njegovo življenje, priporočujte se mu! Pripor.: Poljska dežela. Šoleka mladina. Duše v vicah.

14. Sv. Albert Véliki, silo učeni škof v Ratisboni, † 1280. Priporoč.: Odvrnjenje zanikarnih bukev in časnikov. (Mladina, odrašeni: proč s smertnim strupom!) Veči gorečnost v mnogih duhovnijah po Slovenskem. Luč sv. Duha višjemu in nižjemu duhovstvu in svetnim učenjakom.

15. Sv. Leopold Bogoljubni, Avstrijski, je po 40letnem vladanju v dobrotnosti in pravici — umrl l. 1136. Priporoč.: Avstrija z vsemi narodi, zlasti za misel na to, kar je na vse zadnje vendar le — edino potrebno: „unum necessarium“. Vse še neuslišane prošnje. Dušno in telesno terpeči.

16. Štiri in dvajseta nedelja po Bink. Evang.: Pri- lika o gorušičnem zernu. (Mat. 13.) Sv. Edmund, Kan- terburški vikši škof, † l. 1240 v pregnanstvu, ker je moško branil pravice sv. Cerkve. Priporoč.: Duh pravice za brambo Kristusove neveste. Serčnost Slovincem za vse dobro in pošteno, — stud do vsega ostudnega in nepoštenega. Več hudih duhovnih zadév.

Listek za raznoterosti.

Govornik v katoliški družbi poslednjo sredo-večer je bil semeniški vodja g. kan. dr. A. Čebašek. Go- voril je prav izverstno o veri in keršanstvu, potem pri- čel z dokazi, da je keršanstvo od Boga razodeta vera, in pred drugim, da je Kristus pravi Bog. Predenj bo dalje obravnaval to prevažno stvarino, bode vmés pri- hodnjo sredo blezo govoril drugi učenjak. Vredno je poslušati take obravnave in želeti je, da bi se zbiralo vedno več število poslušavcev.

Oskerbovanje otroške bolnišnice ljubljanske je zbor vpravnistva, ustanovnikov in dobrotnikov te naprave sarad boljši vredbe izročil usmiljenim Sestram.

Goveja kuga je zdaj boje celó že v št. Vidu nad Ljubljano, kjer so pobili eno govedo in zaklali 27 ovác. — Ta kuga je ena naj večih nesreč za deželo; naravni pomočki, kakor se vidi, ne zdajo zadostno; ob času moče, suše itd. se išejo viši, izdatni pomočki: začnejo se očitne molitve, pobožnosti; — kako da smo v tej veliki nevarnosti in škodi tako počasni? Taka sedanja velika nevarnost je tudi tertni červ, tertna kuga, po mnogih deželah. V vsaki očitni nevarnosti naj bi se mislilo tudi na očitne duhovne pomočke, ki so se izdatne skazovali, odkar svet stoji: zakaj bi se sedanji čas ne? Pred vsem pa, Slovenci, da vas bo Bog uslišal, opustite kletvinjo in druge znane in navadne pregrehe, da vas bo Bog uslišal, kadar molite in milosti prosite. Zakaj če iz enega serca, iz enih ust ishaja molitev in ob enem kletvinja in nesramno gučanje; kako vas bo Bog uslišal?

V Žalini, 22. in 28. vinot. (Poterdilo.) Za naše Za- graške pogorelce sem prejel sledeče zbirke: Is št. Jer-

neja 8 gld.; iz Hrenovic 10 gld.; z Javorja pri Šmariji 1 gl. 50 kr.; z Verbnike od Podlipške fare 2 gl. 25 kr.; od vredništva „Zg. Danice“ 50 gl. 63 kr. Vkup 72 gl. 38 kr., kar je že razdeljeno med pogorelce — kolikor mogoče — po priméri škode, ki je posamezne sadela. V imenu obdarovanih se vsem blagim dobrotnikom in posredovalcem za dobrotno pomoč priserčno za- hvalujem in jim zakličem: Bog poverni! — Z nabirko za Zagračane prejel sem od vredništva „Zg. Danice“ tudi že 13 gld. za pogorelce na Blatu, potem iz Mirne 2 gl. 26 kr., iz Zatičine 5 gl., iz Hrenovic 5 gl. (Na- bira se dalje. Vr.) G. Jakelj, župnik.

Poterdilo. S hvaležnim srcem poterdim, da sem resnično prejel nabirko 143 gl. 35 sld. za pogorelce na Studencu v Ižanski župniji od sl. vredništva „Zg. Da- nica“ nabrano in meni podpisanemu za razdelitev bla- govoljno poslano. (Nabirke se nadaljujejo. Vr.)

Na Studencu, 29. vinotoka 1879.

Jožef Hočevan, župnik.

Poterdilo. Farno predstojništvo s tem poterjuje, da je res prejelo 2 gl. 60 sld. zbirke „Zd. Danice“ za Ku- kenberške pogorelce. Ob enem se v svojem in v imenu pogorelcev za ta znesek lepo zahvaljuje

Jan. Prokelj, župnik.

Poterdilo. Za pogorelce pri Sv. Trojici sem prejel po „Zg. Danici“ nabranih 9 gl. 20 kr.; iz Hrenovic po preč. g. dr. Sterbencu 10 gl.; iz Trebelnega 6 gl.; iz Mirne 2 gld. 26 kr. Za vse darove v imenu nesrečnih nasnanjam naj gorkejši zahvalo.

Pri Sv. Trojici, 30. vinotoka 1879.

Jožef Gerčar, župnik.

+ Hicingar in njegov spominek. V koledarji družbe sv. Mohorja za leto 1880 nekdo po večem popisuje živ- ljenje + gosp. dekana Hicingarja in proti koncu str. 62 pristavlja: „To so obrisi domoljuba, kateri že 13. leto na Postonjskem pokopališču — brez spominka počiva.“ Ker ima + g. dekan v kapeli Postonjski, na pokopališču svoj čeden spominek, bi se morebiti marsikomu ustreglo, ako se to naznani. J. G.

Slikar g. Ivan Šubic biva še zmiraj na Dunaju. Napis: Johann Šubic, Maler in Wien. (Akademie der bild. Künste I, Schillerplatz.)

O 25letnici razglašena neomadežanega Spočetja M. D. se bode v farni cerkvi sv. Jakopa v Terstu ob- hajala slovesna devetdnevna v vsakdanjo pridigo v slovenskem jeziku. Naprošen je boje v ta namen izver- sten govornik.

Čč. oo. kapucini v ravno tem mestu bodo z no- vimi pripravami ozališali svojo cerkev.

Katoliška družba v Terstu, ktere zavetnica je Ne- omadežana, si je naročila veliko novo štatvo M. D., ki se bode kaj lepo podala v omenjeni cerkvi oo. kapuci- nov. (Vigil.)

Star novomašnik. V Pragi v cerkvi sv. Kajetana je preč. škof dr. Pruha nekega 65letnega vdovca, očeta več odrašenih otrók, mašnika posvetil. Novoposvečenec je v redu oo. redemtoristov.

Na Dunaju je bila 26. okt. posvečena prva cerkev na čast Jezusovemu najsv. Sercu. Ta lepa cerkev, z dvema zvonikoma, je lastina redovnic „dobrega Pastirja“.

Posvečuj praznike! V malem zavetniku bliso Bo- logneškega mesta na Francoskem so na veliki Šmarinj nekteri delavci osmolovali novo ladijo, ki je imela v kratkem biti spuščena v morje. Gledali so ljudje, nekteri z začudovanjem, drugi z nevoljo, ker v tistem kraju niso nikoli vidili, da bi bil kdo v praznik delal. Eden starih mornarjev pa se je vatopil pred akrunivce in rekel

je z močnim glasom: „Jas bi ne hotel nikoli iti v to ladjo, ker gotovo se bode zgodila kaka nesreča.“ In res, stare ljudi je dobro poslušati: malo mesecev pozneje, neko nedeljo, se je nova ladja po strašnem barkolomu potopila sredi viharjev z ljudmi vred, ki so se vosili. (Vigil.)

Religionsfreund, od dobro znanega P. Serapiona a S. Andrea, karmelita v Lincu. Teh vedrilnih in podučnih zvezkov je ravno kar prišel na svetlo četerti: „Thier und Mensch“, ki je nekako dopolnjenje k poprejšnjima, akoravno je vsak zvezek sam za-se celota in ni nihče zavezan tudi drugih jemati, ako si enega kupi. Obseg čveterih zvezkov je: I. Gottesleugner; II. Menschenwürde; III. Geistigkeit und Unsterblichkeit der menschlichen Seele; IV. Thier und Mensch, in sicer: A. Aehnlichkeit; B. Unterschied; C. Umbildung; Thierische Menschen. Naj postavimo tukaj iz oddelka o živalskem jeziku (Sprache) samo, kar piše o posnemanju človeških besedi pri živalih:

Posnemanje glasú. Marsiktere živali se sicer nauče kake človeške besede isrekati, ne pa govoriti. Njih bereče niso govorica, so le brezmiselno oponašanje.

Ako se pred njimi prav velikrat ponavljajo nekatere besede, se njihovo uho na to navadi, in poslednjič jih njih jezik čivka.

To je tedaj zgolj nasledek posnemanja.

Tega, kaj te besede pomenijo, živali ne vedó nič.

Za nje je enako nerazumljivo, če kličejo: „Dobro-došel!“ „Dobro jutro!“ ali pa: „Spravi se!“

Ne zavedó se ne priljudnosti pri priljubljenih, in ne razžaljenja pri neobtesanih besedah.

Opice pa so še celó veliko manj smožne za posnemanje besed, kakor mnoge druge živali.

Škorec, papiga, kos, so saj nekatere besede smožni ponavljati, opice pa ne.

Govoriti je tukaj na zemlji isločljivo prednost človeška.

Nekemu učenemu na njegovo vprašanje: „Kaj morete temu ugovarjati, da je človek žival?“ je karmelit P. Pavel prav dobro odgovoril: „„Vaši lastni, dozda čisto pametni pogovori pričajo, da ne izhajate kar od opice; kajti te zvéri nimajo smožnosti misliti in soditi.““

Dobivajo se zvezki v katoliški bukvarni po 20 sld.

Poslednje novice. Turki in Gerki so si vedno bolj nasprotni; poslednji zahtevajo velik del Epira za-se. — Pruski kultusminister je protestanški sinodi rekel, da vera mora biti središe vsega nauka v začetnih šolah; enako sinodo hoče varovati veraki značaj v viših šolah in ločiti razne verstve, kar je moč. — Francosko se vedno bolj bliža mesarskemu rudečkarstvu. — Na Ruskem ničlarji ali nihilisti skrivaj rijejo in red spodkopujejo. — Na Pruskem in Angleškem se vse peha dokazati, kar želé, namreč, da obstoji pogodba med Avstrijo in Prusijo. — Na Španjskem se je v velikih povodnjih našel nekak nov Mozes: vidili so namreč sibelko plavajočo med povodnjijo po valovih in v nji je ležal šestmesečen deček živ in zdrav. Nadškof v Valenci ga je sprejel v svojo skerb in ga ukasal gojiti na svoje stroške. Ta poyodenj je bila strašna; ljudi, ki so bili sredi noči prebiteni od vode, je na stotine konec storilo. V neki vasi so vsi potonili, razun duhovnega pastirja, ki je v naglici bežal v svonik. Do zdaj se vé za kacic 1000 mertvih; škoda je skorej za 100 milijonov. — Pri glasoviti razpravi o adresi je bila tudi prilika ktero o Cer-

kvi reči — saj memogredé, kakor so katoliški govorniki storili. Opazovali smo to reč nekoliko natančnije prebiraje posnetke govorov in moramo reči: 1. Nobeden levičarjev ni nobene besede spregovoril v prid Cerkve (kolikor namreč so posnetki prinesli; natančnih govorov še nimamo). 2. Nobeden desničarjev ni spregovoril zoper Cerkev (akoravno bi kaj malega drugač izraženega želeli). 3. Veči del govornikov ob desni je kako moško rekel v prid Cerkvi, tudi Hohenwart; pri drugem slov. govorniku tega pogrešamo. Eminentno katoliških volilcev zastopnik tega ne smé prezirati o lepih prilikah, zlasti današnji čas, ako hoče svojo dolžnost spolniti. — Z Dunaja hočejo vediti Angleži, da razmére med Rusijo, Nemčijo in Avstrijo se boljšajo in da zveza treh cesarjev je kakor gotova.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Ferd. Kogej gre za duh. pom. v Trebno (ne v Méрно peč); č. g. Tom. Varl v Škocijan (ne v št. Jernej); č. g. Jož. Merjašec v št. Jernej (ne v Škocijan); č. g. Jan. Žan v Kolovrat; č. g. Jož. Zalokar, novoposv., v Planino.

Duhovnije so dobili čč. gg. župniki: Mih. Tavčar Žužemberk; Jan. Dolžan Ihan; Jan. Lušin Homec; Jak. Poličar Podbrezje.

Cerkveno vstanovljeni so čč. gg. župniki: Jan. Žust na Rovte; Lor. Mazeš na Černuče; Ant. Lušin (21. vin.) na Homec.

V stalni pokoj sta prestopila čč. gg.: Jož. Lavrič, župnik v Zaplani, in Fr. Svetlin, župnik v Godoviču; v sačasni pokoj pa č. g. Ant. Rihar, duh. pomočnik v Planini.

Razpisane so torej duhovnije: Zaplana in Godovič 30. vinot.; Vače in Tujnice 16. vinot.; Dobráva 23. vinotoka.

V Terzaški škofiji: Postavljena novoposv. čč. gg.: Dagri Edvard za kaplana in kateheta pri nunah benediktinaricah v Terstu; Zobac Peter za duh. pom. v Zaveržu. — Prestavljeni so čč. gg.: Fleišer Mih. za duh. pom. pri sv. Mariji Večji (pri Jezuitih) v Terstu; Notar Anton za duh. pom. v Jelšane; Plata Val. za duh. pom. v Brezovico.

Dobrotni darovi.

Za Vremske pogorelce na Notranjskem: Mart. Trilar 1 gl.

Za pogorelce na Igu: Iz št. Vida pri Zatičini 8 gl. 50 sld.

Za pogorelce na Verhniki: Iz št. Vida pri Zatičini 8 gl. 50 sld.

Za pogorelce v Sarajevu: Po monsig. dekanu: iz Kamnika 42 gl. (polovica za cerkev); iz Nevelj 2 gl. 40 sld.; iz zgornj. Tuhina 4 gl.; s Tujnic 6 gl. 50 sld.; iz Palenovic (Vranje peči) 4 gl.; z Gojzda 2 gl.

Za afrikanski misijon: Iz Horjula 1 križavec za 2 gl. 12 sld. star. den. — Z Vač preč. g. M. Tavčar 12 gl. — S Tujnic 1 gl. 20 sld. — Z Gorjan 4 gl. — Po gosp. Porentu neimen. 1 gl. — Iz Cerkelj 1 gl. — Iz Vodice 5 gl.

Za družbo sv. Leopolda: Iz Cerkelj 1 gl.

Za sv. Detinstvo: Č. g. Fr. Jarc 1 gl.

(Drugi dar. prih.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

Č. P. Alb. Br. v G.: Storilo se bode radostno, kar se dá od naše strani. Bog daj srečo!